

Euskara arteetan, ondarean eta kultur industrietan

Kulturaren Euskal Planaren lantaldeetan euskarari buruz egindako proposamenak jasotzen dituen txostena, Eusko Jaurlaritzaren Kultura Sailak egindakoa

Aurkibidea:

EUSKARA ARTEETAN, ONDAREAN ETA KULTUR INDUSTRIETAN	3
AMIA ANALISIA	3
INDARRAK	3
AUKERAK	5
AHULEZIAK	9
MEHATXUAK	14
JARDUERA-ILDOAK	16
LEHENTASUNEZKO JARDUERA-LERROAK ETA NOLABAITEKO ZABALTASUNA DUTENAK	24
LEHENTASUNEZKO JARDUERA-ILDOAK ETA LABURRAK	28

EUSKARA ARTEETAN, ONDAREAN ETA KULTUR INDUSTRIETAN

Batetik, euskararentzako diagnostiko eta ekintza espezifikoak sartzen dira, eta bestetik, orokorraren barruan garapen partikularrean aplikatu daitezkeen ekintza orokorrak sartzen dira, nolabaiteko bereizketa positiboa barne. Argi dago txosten guztietako neurri orokor guztiak aplikatu daitezkeela, ez baitaude hizkuntza-espezialitatearen arabera kontuan hartuta, sektore-garapenaren arabera baizik.

AMIA ANALISIA

INDARRAK

Sorkuntza

Literaturan eta liburuaren argitalpenean

- Idazle eta euskarazko liburu gehiago.
- Bi hizkuntzatan sortzeak eta argitaratzeak hainbat merkatu osatzen ditu (egileak ezagutzea, tradizio gurutzatuak, etab.).

Industria fonografikoan

- Musika ez-instrumentalean, nagusiki euskaraz argitaratzen da Euskal Herrian. 2002an, 180 argitalpenetatik gehienak izan ziren.

Kultura digitalean eta multimedietan

- Euskara espezializatzeko aukera gisa, bai produktu espezifikoetan (merkatu gatibua), bai hizkuntzaren industrietan eta eleaniztasunean (teknologia lagunkoiei edo hizkuntza gutxituen behatokiari laguntzea...). Horrek ez du eragozten sareko komunikaziorako, edukiei dagokienez, euskararen ondoan gehien erabiltzen diren hizkuntzak ingeleza, gaztelania edo frantsesa izatea (adibidez, Kataluniako Unibertsitateko Operta-k titulazioak katalanez, gaztelaniaz edo ingelesez eskaintzen dituen eskaintza iraunkorra izan dadin).

Produktzioa

Liburuaren argitalpenean

- Industria militantea –gehienbat euskarazko argitalpenean– eta profesionalizatua da.

- Azken hamar urteetan liburuak berriro euskaraz argitaratzeko dagoen joera positiboak nolabaiteko egonkortasuna ematen dio liburuen produkzioaren arloari, eta batzuetan, sektorea mugiarazten duen makina da, *status* ezegonkorra duen arren.

Kultura digitalean eta multimedian

- Dokumentu historikoak digitalizatzeko ahalegin handia egiten ari dira (“Klasikoak” Bizkaiko Foru Aldundiaren Liburutegi Digitala, Antso Jakituna Fundazioa, Eusko-Ikaskuntza/ Euskomedia, Auñamendi, HIRU –hizkuntza-ikastaroak, euskarara itzultako material didaktikoak sartzen dira–; BADATOR datu-basea...

- Euskararen berezitasunak munduko gainerako garapen teknologikoetatik bereizitako garapen teknologikoak sor ditzake, atzerriko hizkuntzetan aplikatu daitezkeenak oraingo emaitza hobetuz.

Eskaerak eta merkatuak

Industria fonografikoan

- Gure industriaren errepertorioan eta hizkuntzan dagoen diferentzia berezko merkatu-kuota eduki dezakeen faktorea da.

Ikus-entzunezkoan

- Euskarazko merkatuak sektorearen garapena bultzatzeko oinarria osa dezake, EITBk edukien kontsumoan erreferentzia gisa duen rolaren ondorioz, eta, bereziki, euskarazko programen katalogoa bertako telebistaren zerbitzura jarriko balu.

Kultura digitalean eta multimedian

- EAEn sortzen ari den euskarazko kultura digitalaren merkatua dago (adibidez, Durangoko azoka).

Politika instituzionala

Ikus-entzunezkoan

- Eusko Jaurlaritzak eta EITBk sinatutako kontratu-programan, telebista publikoak ikus-entzunezko sektorearen garapenean duen papera berriro definitu da –baita euskaraz ere–.

Kultura digitalean eta multimedian

- Informazioaren Gizartea, Kultura eta Jakintzako euskararentzako erronka batzuek duten garrantziaz jabetzea. Euskadi Planean, IGn, itzulpen automatikoan edo softwarearen euskalduntzean ikustean da hori.

Gizartea

Industria fonografikoan

- Onartutako esperientziak eta musika-mestizaje diskografikorako aukera, baita munduko beste kultura batzuekin truke-akordio globalak egiteko aukera ere.

Kultura digitalean eta multimedian

- EAEren barruan eta handik kanpo euskal komunitate “globala” dago, eta horrek euskarazko eduki kulturalak eskatzen ditu. Hain zuzen, distantzia geografikoak ezabatzeko modu bat da "kultura digitala" .

AUKERAK

Trebakuntza

Liburuen argitalpenean

- Euskarak argitalpen-sektorean duen posizioa hobetzen ari da. Hazkunde garrantzitsua ematen ari da argitalpenean eta fakturazioan.

Sortzea

Liburuen argitalpenean

- Elebitasunak itzulpena bultzatzen du, hau da, kanpoarekin harremana izatea, horrek dakartzan sortzeko, hedatzeko eta informatzeko aukerekin.

Industria fonografikoan

- Abantaila handia egon daiteke hizkuntzan eta errepertorioaren ezberdintasunean, eta horrek bere merkatu-kuota edukitzen lagunduko du.

Ikus-entzunezkoan

- Zinemagileen belaunaldi berria, arrakasta handikoa eta metraje laburreko filmaren arloan esperientzia duena. Horietako gehienek lana euskaraz egiten dutenez, oraindik zintzilik dagoen Zinea Euskaraz gaiari behin betiko heltzeko aukera sortzen da.

Kultura digitalean eta multimedian

- Sareak eta kultura digitalak eduki kulturala euskaraz aurkezteko modu berriak eskaintzen dituzte, erabiltzailearentzat modu erraz eta interaktiboan. Kultur industriek aplikazio berritzaileak erabil ditzakete proiektzio-sistema berriak (errealitate birtuala, errealitate areagotua, telebista digitala) eta interakzio-modu berriak arobetxatuz.

- Software libreak (Linux) –Eusko Legebiltzarrak horren aldeko apustua egin du– aurrezteko eta harremanetarako aukerak eskaintzen dizkio herrialde txiki bati eta euskarari.

Produkzioa

Ikus-entzunezkoan

- Mugarik gabeko Telebistaren legea eta, zehazki, telebistek zineman eta ikus-entzunezko beste eduki batzuetan inbertitzeari (bertakoak ez diren telebisten sarreraren % 5) dagokiona eraginkortasunez aplikatuta, produkzio eta banaketa independentea eta euskara sendotzea lor daitezke.

Kultura digitalean eta multimedian

- Herrialde elebiduna gara, "hizkuntzaren industrietako/teknologietako" arlo batzuetan nazioartean lehiakortasunez lan egiteko oinarri profesionala eta esperientzia duguna (aplikazioak, hiztegi elektronikoak eta beste batzuk).

- eContent Europako programaren helburua da "eduki digitalen produkzioa, erabilera eta banaketa bultzatzea eta sare globaletako hizkuntza-aniztasuna eta kultur aniztasuna sustatzea". Euskal Kultura Planarentzat aukera bat hori, kultura digitalari eta euskarari dagokienez.

- Gaur egun, eduki digitalak testuan eta ahozko hizkuntzan oinarritzen dira batik bat, eta beraz, funtsezkoa da eduki linguistikoa. Herrialde txiki gisa kultur edukien arloan eta hizkuntzaren industriako/teknologiako arlo batzuetan kanpoan lehiatzeko oinarria osatzen dute elebitasunak eta eleaniztasunak, bai euskararen bidez, bai beste hizkuntza batzuen bidez.

- Komunitate-sentimendua eta lankidetzaren sozialerako borondatea arobetxatzea eragileek (udalerrak, elkarteak, gizabanakoak, erakundeak, esate baterako Eusko Ikaskuntza, edo unibertsitateak) lankidetzaren proiektuak (auzolana) garatu eta gauzatu ditzaten.

- Euskal Liburutegi digitala eta birtuala martxan jartzea estrategikoa da. Liburutegi horrek lehendik daudenak lotuko ditu, eta orain arte formatu elektronikoan euskaraz argitaratu den material guztia ere bilduko du euskararen “corpusa” osatzeko. Hori beharrezkoa da hizkuntzaren tratamendu automatikoan aurrera egiteko.

Banaketa/hedapena

Industria fonografikoan

- Munduan Eusko Etxeak sareak osatzen duen baliabide garrantzitsua erabiltzea.
- Gure musikak hedatzeko komunikabide ofizialak erabiltzea, haiek emitituz eta hainbat musika-gairi buruzko informazio- eta eztabaida-programak erabiliz.
- Euskal musikarentzat marka bat lortzeko –Irlandako musikak bezala– beharrezkoa da merkatuak irekitzea, baina haren ageriko ezberdintasunekin. Horretarako, norberaren nortasunaren aldeko apustua egin behar da, musikan guneak bilatzeko apustua, kanpoko eskaera lortu ahal izateko.
- Komunikabide publikoetan eta FM pribatuetan proposamenen emisio-kuotak edukitzeko beharra. Balizko akordioak sektorearen eta beste komunikabide pribatu batzuen artean.
- Hainbat musika hedatzea, emisioaren eta musika-informazioko programen bidez komunikabide publikoetan.

Ikus-entzunezkoan

- Zinema eta TBrako bikoizketetako inbertsio garrantzitsua eta euskarara bikoiztutako filmen katalogoa ez dago batere aprobetxatuta. Hori dela eta, beharrezkoa da haiek bertako TBetatik eta hezkuntza-sistematik igarotzea, erakusleekin akordioak egitea eta film berriak eta bideo eta DVDraiko bildumen belaunaldia sustatzeko ahalegina egitea.

Kultura digitalean eta multimedian

- Informazio-sare berriek duten balioa azpimarratzen da EAEren eta euskararen nazioarteko presentzia sustatzeko tresna estrategiko gisa.

Eskaerak eta merkatuak

Liburuen argitalpenean

- Herrialdearen elebitasunak euskal enpresak etxeko merkatuan kokatzen ditu eta euskaraz argitaratutako liburuen fakturazioa handitu egiten du. Horrek gaztelaniazko argitalpenaren erorketa errepikatua konpentsatzen du.
- Euskarazko irakurleak oso irakurleak dira (beste hizkuntza batzuetan) eta kontsumo kultural handia dute, horrek beren erabilgarritasun ekonomikoa gehiagoren artean banatzera bultzatzen dituen arren.

Kultura digitalean eta multimedean

- Kultura diru publikoarekin finantzatzen da, baina ondorengo emaitzak ez dira beti sarbide librekoak, pribatuak baizik. “Copyleft” (sarbide librea) politikari jarraitzen dioten eskubideak dituzten edukiak sortu behar lirateke, laguntza espezifikoaren bidez edo zentzu horretan araututako deialdien bidez. Hori bereziki garrantzitsua da euskararentzat.

Politika instituzionala

Literaturan

- Atzerriko lanak euskarara itzultzeko laguntza. Horrek euskararen garapen-eta normalizazio-prozesua errazten du, eta literatura-eskaintza gero eta aberatsagoa eta zabalagoa lortzeko aukera ematen die irakurleei. Halaber, literatura-eredu berriak norberaren hizkuntzan proposatzen dizkie idazleei.

Kultura digitalean eta multimedean

- Eragile instituzionalen ekintzak koordinatzea eta integratzea, bereziki, euskarara zuzendutakoak.
- Euskal Artxibo Historikoa euskarri digitalean sortzeak euskararentzat ekarriko lukeen aukeraz baliatzea.
- VI. Esparru Programan zehaztutako ekintza-lerroez baliatzea proiektuak garatzeko eta programa espezifikoaren barruan finantziarioa bilatzeko EBren Kultura Zuzendaritza Nagusiko hizkuntza gutxituen esparruan.

Gizartea

Industria fonografikoan

- Oro har, musika abestuaren jarduera sozial berezia.

Kultura digitalean eta multimedean

- *Software librea* elementu potentziala da euskarazko kultura digitalarentzat. Hura aprobetxatzeko ez da nahikoa itzultzea, ezagutarazi eta haren erabilera sustatu behar da eskoletan, erakundeetan, eremu pertsonalean, etab.
- Sarean komunitateak sortzen dira, lehendik daudenen paraleloak, eta horiek euskarari tematiza daitezke.

AHULEZIAK

Trebakuntza

Kultura digitalean eta multimedietan

- Interneten urrutitik euskaraz ikasteko gaur egun dagoen eskaintza ez da nahikoa eta ez dago erlaziorik (ezta erlazionatzeko asmorik ere) erakundeen ikaskuntza-ikastaroen artean (Eusko Ikaskuntza, EHU, Mondragon Unibertsitatea, etab.).

Sorkuntza

Literaturan

- Literatoen arteko harremanak ez dira EAeko espezializazio linguistikoarekiko independenteak, eta horrek elkarren arteko ezjakintasuna sor dezake. Sorkuntzari/produktzioari laguntzeko politika publikoek ez dute planteatu oraingoz elkarrizketa hori bultzatzea.

Liburuen argitalpenean

- Euskal argitaratzaileei iristen zaizkien materialak kalitatezkoak diren arren eta behar adina kantitate iristen zaien arren, euskal merkatua txikia da eta ez da erabat elebiduna (gaztelania-euskara).

Industria fonografikoan

- Komunikabideetan ez dago musika-proposamenen emisio-kuotarik.

Kultura digitalean eta multimedietan

- Historialariek eta arkeologoek, narratzaileek eta eduki-sortzaileek eta eragile teknologikoek osatzen duten jakintza-arlo askoko lan-taldeek parte hartzen duten proiektu gutxi daude (eta euskararen erabilera barne hartzen dutenak).

Produkzioa

Liburuen argitalpenean

- EAeko argitalpen-industriaren ahulezia nabarmenenetako bat euskarazko liburuen tirada txikia da. Tiradaren tamaina txikitzearen ondorioz, irabazi gutxiago sortzen dira saldutako unitate bakoitzeko. Gainera, hizkuntza normalizatuen eremutik proposatzen den irtenbideak ez dirudi balio duenik: nobedadeen argitalpena murriztea tiradak handitzeko.
- Hasiera batean, euskarazko argitaratzaileek gaztelaniazkoek baino arrisku gehiago dituzte erreferentzia-merkatuengatik, nahiz eta gaur egun gaztelaniazko argitalpena EAEn atzerakada handia jasaten ari den. Bi kasuetan, interesgarria izango litzateke tamaina ertainerako kontzentrazio-prozesu batzuk egitea.
- Ahulezia handi bat euskarazko liburuen tirada txikia da. Tiraden tamaina txikitzen bada, saldutako unitate bakoitzeko lortzen den irabazia txikiagoa da. Eta tiradak gehitzeko, ez litzateke nahikoa izango nobedadeen argitalpena murriztea.
- Euskarazko argitalpenaren status ezegonkorra merkatuaren txikitasunetik dator, eta gaztelaniazko, frantsesezko edo ingelesezko argitalpenaren lehiakortasunaren (merkatu hartzaile gisa) ondorioa da ere bada. Euskarazko liburuen merkatuaren ia erdia testu-liburuak dira.
- Ez dago euskarazko argitalpen-lanik sarean, zuzenean hara iraulitakoak izan ezik. Interneteko euskarazko irakurleen datuak aztertuta, kopurua kuota totalaren ia % 5 da. Sartze-maila baxuen arrazoi nagusia da Internetek jolas-funtzio nagusiagoa duela heziketa-funtzioa baino. Sarean presentzia izateko, egungoarekin alderatuta beste paper bat hartu behar da, abangoardistagoa.
- Euskaraz eta gaztelaniaz egindako produkzioen artean komunikazio eskasa dagoela ikusten da, eta horrek portaera estankoa sortzen ditu.

Industria fonografikoan

- Euskal industria fonografikoak tamainaren arazoa dauka. Produkzioen kostu finkoak garestiegiak dira sortzen diren salmenta gutxi horientzat, eta, ondorioz, erabat promozionatutako kanpoko produkzioekin lehiatzera behartuta daude barne-merkatuan. Horren emaitza merkatu txikia eta ziurtasunik gabeko hedapena da produkzio adierazgarri batentzat.

Ikus-entzunezkoan

- Gure merkatuaren egituratze eskasa, irratia eta TB alde batera utzita, eta bereziki, euskarazko produkzioan; ia erabateko mendekotasuna banaketan eta gero eta gehiago erakustaldian gureak ez diren enpresei dagokienez.

Kultura digitalean eta multimedian

- Jadanik euskaraz dauden edukien “integrazio” eskasa dago, eta horrek hedapen sinergiko hobea lortzen lagunduko luke.
- EAEko kultur eragile asko ez daude aliantza estrategikoak ezartzearen alde guztien artean euskara kontuan hartzen duten proiektuak egiteko.
- Softwarea euskaraz egiteari dagokionez, gaur egun oraindik ere gabezia garrantzitsuak daude, baita formatu elektronikoan euskaraz argitaratutako materialen artxibo edo bildumei dagokienez ere.
- Euskarazko corpusaren tamaina txikia. Sarean, gaur egun, testuarekiko lehenetasuna dago, eta horrek egoera atzeratuan harrapatu du euskara hizkuntza ahaltuagoekin (eta askoz ere lehenago normalizatuta daudenak) konparatuz, kontuan hartuta idatzizko hizkuntza dela sarean gehien erabiltzen dena.
- Euskarazko multimedia-produktu gutxi produzitzen dira.

Banaketa/hedapena

Liburuen argitalpena

- Euskarazko liburuek ez dute laguntza askorik liburutegien sarean (produktua ez dute ondo ezagutzen eta ez dago eguneratutako saltzailerik), eta banaketa-kostuak ez dira zentzuzkoak.
- Kate komertzial handiek ez dute ahalegin handirik egiten euskarazko eta gaztelaniazko EAEko liburuen alde. Horixe da Eroski taldearen –Durangoko azokaren fasean eta haur eta gazteentzako liburuetan izan ezik– eta gainerakoen kasua: Corte Inglés, Carrefour, Alcampo....

Industria fonografikoan

- Euskal diskografiaren promozio gutxi EiTbN. ETBn ez dago ez promoziorik ez programa espezializaturik.
- Euskarazko katalogoak ez ditu kanpoko merkatuak irekitzen.

Liburutegietan

- Katalogoen (euskarazko katalogoa edo katalogo elebiduna duten liburutegi oso gutxi daude) eta liburutegi-artxiboen kudeaketan elebitasunaren ezarpena ez da oso eraginkorra.

- Eusko Jaurlaritzak gaur egun hautatutako tresna informatikoarekin ezinezkoa da katalogo kolektibo elebiduna kudeatzea.
- Tresna linguistiko espezializatuen garapen urria (terminologia, teknikak, etab.).

Kultura digitalean eta multimedian

- Euskaraz digitalizatutako bildumak estandarizatzea beharrezkoa da, multimedia-eragileek erabil ditzaten, aplikazioa edozein dela ere. Horretarako, "zentro kudeatzailea" beharko litzateke.

Eskaerak eta kontsumoak

Liburuen argitalpena

- Euskarazko liburuen irakurketari dagokionez, irakurtzeko ohitura duten pertsonen % 52tik % 30ek (guztiarekiko % 15) bakarrik irakurtzen du libururen bat euskaraz, eta % 1ek bakarrik irakurtzen du beti euskaraz.
- Euskarazko liburuaren merkatua (euskarazko kultur industriaren baliabideen mendekoa), euskararen erabilera normalizatzeko egiten den garapena egiten dela ere, oso txikia da, eta kasurik onenean ere txikia izaten jarraituko du, herrialdearen izaera elebiduna kontuan hartuta batik bat. Gainera, mendebaldeko kulturen ugaritzeak (horien ezaugarri intrintsekoa eleaniztasuna da) merkatu kulturalak gainjartzea ekar dezake. Norberarena dena estimaraztea ezinbestekoa da.
- Diru-laguntza ez-selektiborako (inolako irizpiderik gabe) pentsatutako euskarazko argitalpenak arazo dira euskararentzat berarentzat.

Kultura digitalean eta multimedian

- Merkatu librea ez da nahikoa euskarazko multimedia-produkzio kulturala aktibatzeke eta, hala, industria sortzeko.

Politika instituzionala

Liburuen argitalpena

- Euskarazko liburuaren kasuan, politika kulturala, nagusiki, azken produktuan oinarritu da industrian edo banaketan oinarritu beharrean.
- Euskarazko argitalpenerako diru-laguntza ez-selektiboa irizpide profesionalekin zuzentzen jarraitu behar da.

Industria fonografikoan

- Oso berria da (2001) Kultura Sailak euskal industriako ekimenei (Euskal Soinuak, jaialdiak...) eta pop rockari ematen dien laguntza.
- ETBn ez da musika-programarik.

Ikus-entzunezkoan

- Euskalduntze-neurri gutxi batzuen eta eraginkorren glosarioa egiteke dago, ikus-entzunezko, aisialdiko eta IKTBen industriarako aurrez aurreko plan gisa.

Liburutegietan

- Katalogoen eta liburutegi-artxiboen kudeaketan elebitasuna eraginkortasunez ezartzeko aurrera egiteko beharra.

Kultura digitalean eta multimedian

- Diru-laguntzak, batzuetan, ez dira oso egokiak. Batzuetan, diru-laguntza hainbestekoa da, non produktua amortizatuta gelditzen baita salgai jarri aurretik. Horrek merkaturatzeko ahalegin eskasa dakar. Euskararen kasuan, argitaratutako produktu guztiak ez dira salgarriak (irteerarik ez duten CDen stockak daude).

Gizartea

Liburuen argitalpenean

- Euskarazko liburuen erosketa ez dator guztiz bat irakurketa-mailarekin.

Ikus-entzunezkoan

- Euskarak kultur testuinguru berezia sortzen du. Euskarazko ikus-entzunezkoa erabilera soziolinguistikoen oso atzetik dago, batetik eskaintza-arazoengatik, eta bestetik –eta gehienbat– eskaera-arazoengatik eta ikus-entzunezkoaren jarduera sozialengatik.

Liburutegietan

- Ez dago euskal bibliografiarik.

MEHATXUAK

Trebakuntza

Sorkuntza

Ikus-entzunezkoan

- Euskarazko kulturak kultur egoera berezia osatzen duela ez ulertzea bezain problematikoa da telebistarako euskarazko sortzea eta produkzioa aparteko gordeleku gisa tratatzea.

Produkzioa

Liburuen argitalpena

- Inprimatze-kalitate handiko enpresek ez dute interesik euskarazko liburuetan, tirada murriztuko bolumenak baitira. Horrek kalitate eskasagoko kontratazioa bultzatzen du, eta batzuetan, lurraldeez kanpoko.

Industria fonografikoan

- Merkatu mugatuagatik, euskarazko musika da arrisku gehien duena, bai musika saretik jaisteko jardueragatik, bai konpainia multinazional handien transnasionaltasunagatik, euskal publikoaren arreta erakartzen baitute, nagusiki, gazteena.

Kultura digitalean eta multimedian

- Euskarazko eduki kultural, erakargarri eta erabilerrazen egungo gabezia, edo haien dibulgazio eta hedapen egokiaren falta. Egoera horietan, gazte internautek beste kultura batzuetako eta *gaztelaniazko* edukietara jotzen dute.
- Ideia honen inguruan adostasuna dago: euskaraz, "hobe da gutxi, baina kalitatezkoa egitea".
- Ez da komeni kulturarentzat eta euskararentzat funtsezkoak diren eduki eta tresna digitalak praktikan salerosketarako eta erabilera pribaturako izatea, bereziki, sustapen eta finantziazio publikoaren bidez sortuak izan badira.

Banaketa/promozioa/hedapena

Liburuen argitalpena

- Kate-liburutegiak handitzearen fenomenoa problematikoagoa da euskarazko liburuentzat.

Eskaerak eta merkatuak

Kultura digitalean eta multimedian

- Sarea asko erabiltzen den eta eduki ugari dauden arren, oraingoz merkatu ordaintzaile txikia dago euskarazko edukiak produzitzeko (baita *gaztelaniazkoak* ere), eskaera publikoak izan ezik.
- Herrialde batzuetan (Danimarka) ingelesezko edukietara sartzen da gehienbat, eta horrek hizkuntza gutxituentzako mehatxua dakar. Euskararen bereizketa positiboa behar da esparru digitalean.

Politika instituzionala

Gizartea

Liburuen argitalpena

- Euskarazko liburuen erosle militanteak behera egin du (adibidez, gurasoek seme-alabentzat). Hori dela eta, argitaratzaileek beren proposamenak hobetu behar dituzte.

Kultura digitalean eta multimedian

- Zulo digitalari gehien sustatutako kulturen kultur kolonizazioa gehitu behar zaio, horiek garapen hedagarriko aukera gehiago baitituzte.

JARDUERA-ILDOAK

1. Politika, koordinazioa eta ekimen publikoak.

Oro har, erakundeen arteko koordinazio-beharra –eta sektoreekin harremanetan– liburuak, diskoak eta ikus-entzunezkoak produzitzeko eta hedatzeko (baita euskaraz ere) laguntza ekonomiko eta industrialeko politikentzat, haien promozioa EiTbN, sarbide elebiduna bermatzea zerbitzu eta eduki kulturaletan (liburutegiak, artxiboak, atariak...) eta euskarazko funtsak digitalizatzea.

Liburuaren argitalpenean

- Euskal liburuaren politika koordinatua garatzea ekintza instituzionalaren esparru globalean, aldundiak barne, argitalpen-sektorearen laguntzarekin. Horretarako, sektore ekonomiko eta finantzarioen parte-hartzea sustatu eta euskarazko liburuaren zailtasun nagusiak konpentsatu behar dira.

Industria fonografikoan

- Diskografia sektoreari laguntzeko politika industrial eta finantziario-politikaren beharra, sektore horren zati handi bat euskarazkoa baita.

- Musikaren emisio-kuotak edukitzeko beharra komunikabide publikoetan eta FM pribatuetan, eta euskal diskografiaren eta programa espezializatuen promozio handiagoa ETBn. Balizko akordioak sektorearen eta beste komunikabide pribatu batzuen artean.

- Norberaren musika sustatzeko beharra, klasikoa eta tradizionala zein berria.

Ikus-entzunezkoan

- Eusko Jaurlaritzako hainbat sailek (kultura, industria, ogasuna, hezkuntza eta lana) eta aldundik ikus-entzunezko sektorearen politika integrala garatzea instituzioen arteko erakunde egonkorraren bidez, eta sektorearekin *clusterra* sortzea, sektoreko politikak ikus-entzunezko produktu kulturalaren politikekin bateratzeko.

- ETB1i lehentasuna ematea eta irrati- eta TB-kateentzako kuota soziolinguistikoei eustea, lotura ezagatik edo bertako eremukoak izateagatik Eusko Jaurlaritzaren ardurapekoak direnean.

- Estatuari eskumen zinematografikoaren transferentzia globala eskatzeko dagoen beharra eta horren lehentasun-maila planteatzea. EAEn ZIAren funtsaren % 6,17rako sarbidea tokatuko litzaioke (37 milioi euroko guztizkoarekiko), bereziki garrantzitsua euskarazko produkzioan arrisku gehiago hartzeko.

Liburutegietan

- Liburutegi-errealitatearen alderdi guztietan elebitasuna bermatzeko araudia eta beharrezko tresnak garatzea.
- Euskalduntze-neurri gutxi batzuen eta eraginkorren glosarioa egiteke dago, ikus-entzunezko, aisialdiko eta IKTBen industriarako aurrez aurreko plan gisa.

Kultura digitalean eta multimedian

- Erakundeen arteko koordinazioa bultzatzea sinergiak lortzeko. Administrazioek lehentasunak zehaztu behar dituzte, kasu batzuetan, herrialdearen (eta hizkuntzaren) beharren arabera, eta beste batzuetan, Europako proiektuetan parte hartzeko. Esparru digitala publikoki kudeatzeko beharrezkoa da organo espezializatua, sailen artekoa, erakundeen artekoa (idazkaritza edo mandataria) eta mistoa.
- Aro digitalean zerbitzu publikoaren kontzeptuari eustea, zerbitzu horien abantaila sozialetarako sarbide kolektiborako, edukietara sartzeko tresna berriak sortuz, esate baterako atari publiko kulturalak. Euskal kulturaren ataria sortzea. Euskal irrati-telebista publikoaren kanal eta zerbitzu aniztunen estrategia.
- Euskarazko eduki digitalen edukietara edukien translazio selektiboa egiteko laguntza. Kultur ondarea eta artxiboak (baita euskaraz ere) digitalizatzeko politika publikoak egitea haien kontrola bermatzeko eta arlo digitalean pribatizatzeko tentazioak saihesteko, jabetza intelektualeko eskubideak babesteaz gain.
- Euskal kulturaren segimendua egitea sarean, (euskarazkoa barne) etorkizuneko kultura- eta komunikazio-behatokiaren edo behatoki espezifiko baten esparruan.

2. - Gizartea

Oro har, euskarazko eskaintzetan haurrei eta gazteei zuzentzea

Literaturan

- EAEko hizkuntza ofizialetako batean idazten duen idazlea euskalduna dela adierazten duen ideia sustatzea, eta produkzioen eta egileen arteko komunikazio- eta zeharkakotasun-loturak sendotzea bi hizkuntzetan.

Industria fonografikoan

- Hezkuntza-sisteman batetik hezkuntza kolektiboa eta, bestetik, errepertorio eta estiloen ezagutza sartu behar dela azpimarratzea hezkuntza-sisteman.

Ikus-entzunezkoan

- Komunikabideetan norberaren ikus-entzunezkoa sustatzea, bereziki, euskarazkoa.

Kultura digitalean eta multimedian

- Kultura, jakintza eta informazioaren gizarteko abantaila sozialetarako sarbide kolektiboa. Horretarako, tresna berriak (esate baterako, atari publiko kulturala) sortu behar dira hainbat hizkuntzatan eta hasierako sarbidea euskaraz dutela.

3. Enpresa-sektorea

3.1. Baliabideak sustatzea (trebakuntza, enplegua, lankidetzeta...)

Oro har, elebitasuna sustatzea kultur kudeatzaile eta programatzaileak profesionalizatzean

Kultura digitalean eta multimedian

- Digitalizazio-estandarrak bateragarri egitea erabilgarri edukitzeko teknologia, ondarean balio erantsia sortzeko multimedia-ekintza, eleaniztasunaren inguruko multimedia-garapena eta sortzearen aldeko apustua, edo gutxienez, hura ahalbidetzen duten “egilearen tresnen” aldekoa. Horiek dira lan-lerro nagusietako batzuk.
- Bilduma digitalizatuen estandarizazioak duen garrantzia, hainbat multimedia-eragilek erabil dezaten, aplikazioa edozein dela ere. Horretarako, informazio digital estandarizatuaren zentro kudeatzailea/koordinatzailea behar litzateke.
- Lege-gordailuetan ale bat formatu digitalean ematea sustatzea. Eta “lege-gordailu digitala” zehaztea eta sortzea. Gauza bera egunkariekin.
- Erabiltzaile euskaldunaren profilak eta haren erabilera-testuinguruak zehazteko beharra.

3.2 Inbertsioa/finantziazioa

Oro har, zerga- eta kreditu-tresna sistematikoen bidez laguntzea ETE kulturaleri.

Kultura digitalean eta multimedian

- ETE kulturaleri zerga- eta kreditu-tresna sistematikoen bidez laguntzea, baita euskaraz ere, mundu digitalerako trantsizioan eta multimedia-sormenean.

4. Enpresa-sektorearen antolamendua

Oro har, euskal kulturari buruzko informazio-sistema bultzatzea katalogoen, datu-baseen, Interneteko atarien eta behatokiaren bidez.

Industria fonografikoan

- Euskal musika-katalogoari buruzko datu-basea sortzea (erreferentziak, egileak, interpreteak, konpainiak...) eta sektorearen segimendua egitea behatoki batetik.

Ikus-entzunezkoan

- EiTBrren paper aktiboa eta globala sustatzea ikus-entzunezkoen sektorean, bereziki, euskarazko produkzioan.
- Sektorearen etengabeko segimendua egitea behatoki baten bidez, informazioa normalizatuko eta beste lurralde batzuetakoarekin alderatuko duena, formatu, produktu eta merkatuen joerak detektatzeko. Leihatilako kontrolari buruzko informazioa –norberarena edo enkargatua– eduki behar litzateke. Horrek garrantzi berezia du euskarazko filmen emanaldia ezagutzeko.

Kultura digitalean eta multimedian

- Interneten kultur ataria sortzea, ageriko izenarekin, EAERI buruzko kultur eduki guztiak bilduko dituen (hasiera euskaraz eta edukien erabateko garapenarekin) eta atari horretara ahalik eta publiko gehiena sartzea sustatuko duena.
- *Clusterraren* antzeko egituratik, “hizkuntzaren industrietan” inplikaturako eragile guztiak egituratzeko joera izango duen estrategia sustatzea, eta ekintza-lerroak sortzea euskarazko erroa duten tresnen garapen teknologikoa eta haien erabilera publikoa (eragile kulturalen aldetik) ziurtatzeko.
- Kulturaren Euskal Behatokian atal espezifikoa gordetzea multimedia-industria kulturalentzat eta haien erabilera sozialentzat, euskarazko adierazpenentzat ere atal bat duena.

5. Produktu-irizpideak

Oro har, euskarazko kultur zerbitzuen eskaintza sustatzea, eta, normalizazio linguistikoko eraginkortasunagatik, euskarazko eskaintzak lehentasunez haurrei eta gazteei zuzentzea.

Kultura digitalean eta multimedian

- Norberaren produktuak euskaraz sortzeko laguntzea, gainerako eskaintzarekin aldera daitekeen kalitatearekin (sormen artistikoa, egile-eskubideen babes argiarekin eta/edo eduki librearekin edo publikoak) eta merkatuan haiek sustatzeko eta haien publizitatea egiteko ahaleginduz.
- Euskarazko edukiak multimediatik hedapen-sistema berrira egokitzea, eta banda zabaleko sarean eta banaketa-kanaletan artxiboan, liburutegien eta museoan edukiak sartzea.
- Ekintzak sustatzea euskara sarean babesteko eta sustatzeko, baina haren kalitatea bermatuz eta garapen eleaniztunei lehentasuna emanez (euskara +

beste hizkuntza batzuk). Horrek tamaina handiko merkatuetan kokatzea ahalbidetzen du.

- Sarerako euskarazko kultur produktuak positiboki eta kalitate-irizpideekin bereiztea.

6. Balio-katearen eta kudeaketaren alderdiak

6.1. Ikerketa eta teknologia berriak

Oro har, hizkuntza-industrien garapenaren aldeko apustua

Kultura digitalean eta multimedian

- Hizkuntzaren industriak garatzea. Ingeniaritza linguistikoa sustatzea, itzulpen- eta lokalizazio-teknologiei arreta berezia emanez, baita eduki eleanitzen kudeaketa- eta argitalpen-sistemen garapenari ere (web-a, e-book eta CD-ROMa).

- Euskarazko I+G kulturala azpimarratzea Europako sareetan parte hartuz eta hori zergen bidez sustatuz administrazioaren aldetik.

6.2. Sorkuntza

Oro har, sorkuntza bultzatzea eta, esparru digitalean, software librea

Liburuen argitalpenean

- Literatura-sortzea sustatzeko pizgarri ekonomikoen sistema, euskarazko sortzeak dakarren zigor ekonomikoa konpentsatzeko.

Kultura digitalean eta multimedian

- Sortu beharreko baliabideek eleaniztunak izan behar dute.

- Sortze-moduen abantailak (teknologikoa/softwarea, edukiena), *soft* librearen kontzeptuan edo eduki libreen baimenetan oinarrituta.

6.3. Produkzioa

Oro har, euskarazko kultur produkzioaren maila garrantzitsua ziurtatzea arlo guztietan.

Liburuen argitalpenean

- Laguntza-politikak itzulpenarentzat, liburuak euskarara eta euskaratik beste hizkuntza batzuetara itzultzea sustatuz (gaztelaniaz idazten duten egile euskaldunen liburuena barne).

Industria fonografikoan

- Euskarazko produkzioari eustea, merkatu zabalagoak eduki ditzaketen beste argitalpen-mota batzuei kalterik eragin gabe.

Ikus-entzunezkoan

- Euskarazko TB ekoizpenean ETB1i lehentasuna ematea, kalitatea ziurtatuz.
- Euskarazko zinema-ekoizpenak egiten hasteko apustua.

Kultura digitalean eta multimedian

- Euskarazko liburu, disko edo ikus-entzunezko grabazioen argitalpenentzako diru-laguntzak eduki digitalizatuaren kopia bat emateko baldintzapean jartzea. Horrek etorkizunean haiek analogikotik digitalizatzeko lana kenduko luke, artxibatzeari dagokionez.

6.4. *Merkaturatzea/sustapena*

Oro har, erabilerarako sustapen-baliabideak erabiltzea: datu-baseak, katalogoak, komunikabideak, sare komertzialak...

Literatura-sorkuntzan

- Euskal idazleen datu-basea sortzea, Internetetik atzi daitekeena.

Industria fonografikoan

- Euskal musikaren promozioan komunikabideak inplikatzea. Horretarako ekintza hauek egin daitezke: publizitate-tarifetan beherapenak, gure erreperitorioaren presentzia-kuotak, haren kontsumorako sentsibilizazio-kanpainak, astero gaikako programak TB publikoan, programa, aldizkari eta zigilu diskografikoentzako laguntza, etab.
- Azalera handietan euskal musika –nobedadeak eta katalogoa– saltzen dela bermatzea. Akordio korporatiboak Eroski, Corte Inglés, Carrefour eta abarrekin.

6.5. *Hedapena*

Oro har, euskarazko edukiak (bikoizketa, itzulpenak...) eta zerbitzuak (artxiiboak, aretoak, akordioak erakustaileekin eta handizkariekin, trebakuntza eta sustapena komunikabideetan...) sustatzea.

Literaturan

- Aldi berean, kultur bizikidetzako programak ezartzea hezkuntza-sisteman eta komunikabideetan, bi hizkuntzatan gertatzen den literaturaren errealitatearen berri ematea.

Artxiboetan

- “Artxiboen Euskal Sare” integratura eta artxibo-zerbitzu guztietan memoria kolektibora hizkuntza-kondizio berdinetan sartzeko aukera. Memoria horrek etorkizuneko Euskal Artxibo Historikoa eta Memoria Dokumental Digitala garatzea ekarriko du. Memoria horren helburua da erabiltzaileari zuzeneko sarbidea ematea ondarrera eta artxiboetara.

Industria fonografikoan

- Zuzeneko musika-zirkuituei laguntzea, bertako estreinaldiak programatzen dituzten enpresa, areto eta lokalak sustatuz. Tamaina guztietako funtzio askoko eta jaialdietako aretoen sarea sustatzea, bertako talde eta artisten zuzeneko presentziarekin.
- Hainbat musika hedatzea emisioaren eta musika-informazioko programen bidez komunikabide publikoetan.

Ikus-entzunezkoan

- Zineman eta telebistan euskararako bikoizketa erraztea eta areagotzea, aretoetan euskarazko emanaldi-eskaintza minimoa baina etengabea ziurtatuz; horren ikuskaldia sustatzea eta urtero zinema eta “TV movie”-ak osorik euskaraz ekoiztea.
- Euskarazko film-emanaldien errendimendu ekonomikoa txikia denez, ezinbestekoa da bertako erakustailuekin eta VHS eta DVDen banaketa eta salmentarekin pizgarri-politika adostea. Handizkariekin, bideoklubekin eta azalera handiekin akordioak ezartzea beharrezkoa da erakusleihoetan eta abar promozionatuta eta presente egoteko.
- ETB1ek euskarazko filmen emanaldi-eskaintza minimoa eduki behar du, bereziki, gazteei zuzenduta.

Eskulangintzan

- Euskal artisau-produkzioa hainbat hizkuntzatan aurkeztea.

Kultura digitalean eta multimedian

- Eusko Jaurlaritzaren euskarazko argitalpenak formatu digitalean argitaratzea.

6.5. *Kudeaketa-eredua hobetzea*

7. **Merkatua dinamizatzea eta nazioartekotzea**

Oro har, euskal sorkuntza kanpoan hedatzea informazioaren, koprodukzioaren eta esportazioaren bidez. Kultur marka behar da

» Literatura-sorkuntzan

- Euskal literaturako proposamenak nazioartean hedatzea, euskal literaturako protagonisten web orria hainbat hizkuntzatan sortuz eta liburutegietan eta mundu osoko zentro espezializatuetan literaturako lanen presentzia ziurtatuz.
- Kanpoan korrespontsalia-sarea martxan jartzeko diseinua egitea (zentroak, norberaren agentziak edo hitzartuak), Renon (AEB) dagoen “Center for Basque studies” zentroaz baliatuz euskal kulturaren eta literaturaren presentzia mundu osoan aktibatzeke.

Industria fonografikoan

- Diasporara (Euskal Etxeak sarea hedatzaile eta merkatu gisa) eta, batik bat, merkatu berrietara (Euskal Soinuak-en katalogoa) zuzendutako euskal musika esportatzeko eta kanpora proiektatzeko laguntzak ezartzea. Horretarako, azoka, jaialdi eta nazioarteko merkatuetan taldeen presentzia bultzatu behar da, eta hor enpresak zeregin horretarako prestatzea sartzen da.
- Euskal musikarentzako marka bat behar da, Irlandako musikak duen bezala, baina bere ezberdintasun nabariekin, eta, horretarako, norberaren nortasunaren aldeko apustua egin behar da.

Kultura digitalean eta multimedian

- Kalitatezko produktu kulturaren (euskarazkoak barne) euskal marka garatzea.

LEHENTASUNEZKO JARDUERA-LERROAK ETA NOLABAITEKO ZABALTASUNA DUTENAK

1) Euskarazko edukiak produzitzen edo hedatzen dituzten sektoreen garapenerako ekimen publiko zentral eta koordinatuak ziurtatzea, liburuak, diskoak eta ikus-entzunezkoak produzitzeko eta hedatzeko (eta ETBn promozionatzeko) laguntza ekonomiko eta industrialeko politika bereziekin, kultur zerbitzu eta edukietan (liburutegiak, artxiboak, atariak, softwarea...) sarbide elebiduna bermatzeko eta euskarazko funtsak digitalizatzeko.

Liburuaren argitalpenean

- Norberaren liburu, disko eta ikus-entzunezkoen politika koordinatuak garatzea, euskarazko produkzioari arreta berezia emanez ekintza instituzionalaren esparru globalean eta sektoreen laguntzarekin.

Liburutegietan

- Katalogo kolektiboa garatzea
- Euskal bibliografia egitea

Kultura digitalean eta multimedian

- Erakundeen arteko koordinazioa sustatzea sinergiak lortzeko eta Eusko Jaurlaritzako sailen arteko ahalegina errepikatzea saihesteko (kanpoko ekintza, eskulangintzarako Mendikoi nekazaritzako ataria, hezkuntza, turismoa...).
- Arreta berezia Euskal Liburutegi elektronikoko euskarazko izenburuekin, eta materialak trukatzeko prozedura estandarrak jartzea.
- "Lege-gordailu digitala" zehaztea, liburutegi funtzioa baino artxibo-funtzioa emateko (adibidez, euskarazko testu-megacorpusa). Artxibatzen, biltzen eta ordenatzen hasteko beharra –materiala badago eta–, eta noizbait iritsiko da publikoarengana.
- Ataria sortzea, erakundeetako informazio osoa (liburuak, musika, irudiak, etab.) atzitzeko plataforma ikusezin gisa.

2) Enpresa-egiturak garatzea ETE kulturalen aldeko industria-, zerga- eta finantziario-politiken bidez, eta ikus-entzunezko zerbitzu publikoetan kuota- eta promozio-politikak garatzea, euskarazko eta gaztelaniazko produkzio kultural adierazgarria ahalbidetuko dutenak.

3) Teknologia eleanitza bultzatzea euskaran oinarrituta, gure beharrak eta beste gizarte batzuen beharrak betetzeko diseinatua, esportazioaren bidez.

Hala, EAEko itzulpen- eta lokalizazio-teknologiaren balio estrategikoa indartzen da. Horren bidez, euskararen normalizazioa bultzatuko da (maila lexiko, terminologiko, gramatikal eta estilistikoan) eta hizkuntza-erregistro berriak eta idazteko eta itzultzeko jardunbide egokiak sustatuko dira. Halaber, eduki eleanitzen kudeaketa- eta argitalpen-sistemen garapena bultzatu behar da (web-a, ebook-a eta CD-ROMa). I+G kulturala/linguistikoa azpimarratzea Europako sareetan parte hartuz.

Kultura digitalean eta multimedean

- Hizkuntzaren industriak garatzea. Euskararentzat sortuz, guretzako eta testuinguru global eleanitzerako hizkuntzaren teknologiak eta tresnak sortzen ditugu. Euskarara zuzendutako baliabideez gain (corpusa, hiztegiak, prozesadore linguistikoak), hainbat hizkuntzatarako baliabideak ere sortu behar dira. Ahal den neurrian, sortu beharreko baliabideek bertsio linguistiko guztiak edo erabilgarri daudenak eduki behar lituzkete. Bestela, itzulpenen geroko eskaera handituko litzateke. Hala, EAEko itzulpen- eta lokalizazio-teknologiaren balio estrategikoa indartzen da. Horren bidez, euskararen normalizazioa bultzatuko da (maila lexiko, terminologiko, gramatikal eta estilistikoan) eta hizkuntza-erregistro berriak eta idazteko eta itzultzeko jardunbide egokiak sustatuko dira.
- Ingeniaritza linguistikoa sustatzea, itzulpen- eta lokalizazio-teknologiei arreta berezia emanez, baita eduki eleanitzen kudeaketa- eta argitalpen-sistemen garapenari ere (web-a, e-book-a eta CD-ROMa).
- Euskara eta teknologia eleanitzak sustatzea. Euskal e-hizkuntza bultzatzea, hiztegien arloan, lineako irakaskuntza-metodoetan, euskarazko informatika-tresnetan eta abarretan, orain arte egindakoan oinarrituta. Euskararako itzulpenentzako corpusa sortzeko gordailuak erabiltzea.
- *Software libre*a elementu potentziala da euskarazko kultura digitalarentzat. Hura aprobetxatzeko ez da nahikoa itzultzea, ezagutarazi eta haren erabilera sustatu behar da eskoletan, erakundeetan, eremu pertsonalean, etab.

4) Euskaraz kalitatezko edukiak sortzea bultzatzea euskal kulturaren arlo guztietan (ondarea, arteak eta industriak).

Argitalpenean, diskoan eta ikus-entzunezkoan

- Euskarazko sortzea arlo guztietan transformatzea bultzatzea, baita kultura digitaleko formatuetara ere.

Kultura digitalean eta multimedean

- Sarerako euskarazko kultur produktuak positiboki eta kalitate-irizpideekin bereiztea.

- Laguntzak ezartzea, kultur edukiak egokitzeko edo interpretatzeko modu berriak edo hobeak sortzeko, baita lehendik dauden edukiak egokitzeko ere. Hori oso garrantzitsua da euskararentzat.

5) Euskarazko kultura bi lerrotan hedatzea ahalbidetzea: euskal kulturari buruzko informazio-sistema hobetuz (katalogoen, datu-baseen, Interneteko atarien eta behatokiaren bidez) eta euskarazko zerbitzu kulturalen (liburutegikoak, informazio kulturala, emanaldi zinematografikoa, antzerkia...) hedapenari arreta berezia emanez .

Liburuen argitalpenean

- Irakurtzeko ohitura orokorra sustatzea (haur eta helduengan) aisialdiko jarduerara gisa, baina euskaraz argitaratutakoa azpimarratuz, egoera sozial lehiakor okerragoan baitago. Sortzaileak zeregin horretan inplikatu behar dira.

Industria fonografikoan

- Euskal musikaren promozioan komunikabideak inplikatzea. Horretarako ekintza hauek egin daitezke: publizitate-tarifetan beherapenak, gure erreperorioaren presentzia-kuotak, sentsibilizazio-kanpainak, astero gaikako programak TB publikoan, bertako produktuaren alde nagusitzen diren telebista-/irradi-programa, aldizkari eta zigilu diskografikoentzako laguntza, etab.
- Zuzeneko musikaren zirkuituei laguntzea, bertako estreinaldiak programatzen dituzten enpresa, areto eta lokalak sustatuz; eta tamaina guztietako funtzio aniztuneko eta jaialdietarako aretoen sarea sortzea sustatzea, bertako talde eta artisten zuzeneko presentziarekin.
- Euskal musikaren esportaziorako eta kanpoko proiektuzko laguntzak ezartzea.

Ikus-entzunezkoan

- Zineman eta telebistan euskararako bikoizketa erraztea eta areagotzea, aretoetan euskarazko emanaldi-eskaintza minimoa baina etengabea ziurtatuz; horren ikuskaldia sustatzea eta urtero zinema eta "TV movie"-ak osorik euskaraz ekoiztea.

Kultura digitalean eta multimedietan

- Kultur eduki digitalen kontsumoko merkatuari buruzko azterketa egitea (sektoreen eta produktuen arabera), euskarazko edukiei buruzko atala barne.
- Teknologia eta kultur edukiak transferitzeko/nazioarteko bihurtzeko Eusko Jaurlaritzaren Plana Euskadi Institutuaren eta beste batzuen esparruan.
- I+G kulturala/linguistikoa azpimarratzea Europako sareetan parte hartuz.

- Euskarazko kulturaren segimendua egitea sarean etorkizuneko kultura- eta komunikazio-behatokiaren esparruan.
- Euskal kultura euskaraz sustatzeko beharra, bai bertako merkatuan bai kanpoan.

LEHENTASUNEZKO JARDUERA-ILDOAK ETA LABURRAK

1. Euskarazko edukiak produzitzen edo hedatzen dituzten **sektoreen** garapenerako **ekimen publiko zentral eta koordinatuak** ziurtatzea, liburuak, diskoak eta ikus-entzunezkoak produzitzeko eta hedatzeko (eta ETBn **promozionatzeko**) laguntza ekonomiko eta industrialeko politika bereziekin, kultur zerbitzu eta edukietan (liburutegiak, artxiboak, atariak, softwarea...) **sarbide elebiduna** bermatzeko eta euskarazko **funtsak digitalizatzeko**.

2. **Enpresa-egiturak** garatzea **ETE** kulturalen aldeko industria-, zerga- eta finantziario-politiken bidez, eta **ikus-entzunezko zerbitzu publikoetan** kuota- eta promozio-politikak garatzea, euskarazko eta gaztelaniazko kultur produkzio adierazgarria ahalbidetuko dutenak.

3. **Teknologia eleanitza** bultzatzea **euskaran oinarrituta**, gure beharrak eta beste gizarte batzuen beharrak betetzeko diseinatua, esportazioaren bidez eta euskararentzako (corpusa, hiztegiak, prozesadore linguistikoak) eta aldi berean hainbat hizkuntzarentzako hizkuntza-industrien garapenaren bidez.

4. Euskal kulturaren arlo guztietan (ondarea, arteak eta industriak) **euskaraz kalitatezko edukiak** sortzea bultzatzea, positiboki bereiziz; urtero **zinema** eta "TV movie"-ak osorik euskaraz ekoiztea; zineman eta telebistan **bikoizketa** areagotzea, **aretoetan** euskarazko emanaldien eskaintza minimoa baina etengabea ziurtatuz; arlo guztietan (testuak, soinuak eta irudia) euskarazko sorkuntza transformatzea eta egokitzea bultzatzea, baita **kultura digitaleko formatuetara** ere.

5. Euskal kultura euskaraz **sustatzea**, bai merkatu propioan bai kanpoan, haren hedapena bi lerroren bidez ahalbidetuz: **euskal kulturari buruzko informazio-sistema** hobetuz (katalogoen, datu-baseen, Interneteko atarien eta behatokiaren bidez) eta euskarazko **zerbitzu kulturalen** (liburutegikoak, informazio kulturala, emanaldi zinematografikoa, antzerkia...) **hedapenari** arreta berezia emanez. **Barnean**, helburua informatzea da, irakurketa sustatzea edo zerbitzu kulturalak erabiltzea edo kuota ziurtatzea irratian eta telebistan musika eta ikus-entzunezko produkzioa hedatzeko edo TB publikoan astean behingo gaikako programak hedatzeko... **Kanpoan**, helburua da kulturarekin lotutako teknologiak eta edukiak hirugarren herrialdetara transferitzea/nazioarteko bihurtuko direla ziurtatzea, Euskadi Institutuaren eta beste batzuen esparruan.

6. Euskarazko kulturaren segimendua egitea orokorrean eta sarean, kultura- eta komunikazio-**behatokiaren** esparruan.

